1993 – 2018 25 JAAR (POST)ACTIEF

HERINNERINGEN AAN DE POSTACTIEVE PERIODE NA MIJN DIENSTVERLATING IN 1993

Lkol b.d. R.H. Rijntalder - Beeldmateriaal door J.C. Canters en A.J.J. Buitendam

DEEL 1

Het jaar 2018 is voor mij het zilveren jubileumjaar van mijn postactieve status. De officiële datum van mijn functioneel leeftijdsontslag (flo), toen nog op 55-jarige leeftijd, was 1 maart 1994. Aangezien ik vanaf medio 1993 al met de afbouw van mijn functie was begonnen en nog veel achterstallige verlofdagen had heb ik, met gebruikmaking van de toen actuele wachtgeldregeling, de actieve dienst dé facto per 1 december 1993 verlaten. Van de overgang van de actieve militaire dienst naar de postactieve status, met het veel genoemde 'zwarte gat', heb ik overigens nooit veel gemerkt. Met dit artikel wil ik de lezer een beeld schetsen van mijn activiteiten gedurende een 25-jarige postactieve periode. Speciale aandacht besteed ik hierbij aan de periode 2000 t/m 2011, een turbulente periode waarin ik eerst als bestuurslid van het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 Wageningen en later als medewerker bij de gemeente Wageningen nauw betrokken was bij de ontwikkelingen van de jaarlijkse herdenking en viering van de Bevrijdingsdag in Wageningen. ➔

November 1993. Bgen (gn) Rens Groot neemt afscheid van Ikol en mevr. Rijntalder tijdens een afscheidsreceptie ter gelegenheid van de dienstverlating met functioneel leeftijdsontslag.

Intercom

Op het moment van mijn functioneel leeftijdsontslag was ik nog hoofdredacteur van ons aller verenigingsperiodiek Intercom. Pogingen om deze functie voor mijn ontslagdatum over te dragen aan een actief dienende collega hadden nog geen resultaat opgeleverd, reden voor de toenmalige regimentscommandant, kol Rinus Tange, om mij te vragen nog enige tijd aan te blijven tot een opvolger was gevonden.
Onder de voorwaarden dat ik een bureauaccommodatie met bijbehorende voorzieningen (tel., computer e.d.) ter beschikking zou krijgen in een van de Edese kazernes stemde ik in met het verzoek van de regimentscommandant. De beoogde korte periode liep uiteindelijk uit tot bijna zeven jaar voordat ik, tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VOV in april 2000, mijn functie van hoofdredacteur kon overdragen. Overigens heb ik in die jaren de functie met veel plezier en voldoening uitgevoerd. De vele contacten met actief dienende collega´s van bijna alle wapens en dienstvakken en vertegenwoordigers van industrie en bedrijfsleven waren zeker een verrijking van mijn postactieve levensfase. Ook mocht ik in die jaren een substantiële bijdrage leveren aan de professionalisering en commercialisering van ons verenigingsperiodiek.

In het casino van de luchtmacht in Soesterberg droeg ik op 12 april 2000 vol vertrouwen het hoofdredacteurschap over aan collega luitenant-kolonel b.d. Henk van Hattem. Hoewel Henk op dat moment ook niet meer voldeed aan het criterium van actief dienend militair voor de functie van hoofdredacteur, was hij als burger contractmedewerker bij het projectbureau ATCISS nog direct betrokken bij de actuele ontwikkelingen op het gebied van communicatie- en informatiesystemen. Helaas heeft Henk de functie van hoofdredacteur slechts voor relatief korte tijd kunnen uitvoeren ten gevolge van zijn vroegtijdig overlijden in augustus 2002.

Tot mijn grote verrassing werd ik na mijn functieoverdracht, op voordracht van het bestuur, door de Algemene Ledenvergadering benoemd tot erelid van de VOV. Een erkenning en waardering waar ik heden ten dage nog met voldoening en trots op terug kijk.

Soesterberg, 12 april 2000. Uitreiking oorkonde, behorende bij de benoeming tot Erelid van de VOV, door kol Theo Ent, voorzitter VOV, aan Ikol b.d. Rob Rijntalder, aftredend hoofdredacteur van INTERCOM.

Reüniecommissies Indiëveteranen

Een activiteit die ik met veel plezier en voldoening in de eerste tien jaren van mijn flo/pensioenperiode mocht uitvoeren was het begeleiden en ondersteunen van de vele jaarlijkse reünies van voornamelijk veteranen die in 1946 – 1950 dienden in het voormalige Nederlands-Indië. Deze reünies, die veelal plaatsvonden in de kazernes in Ede, bij de bakermat van het Regiment, werden ondersteund door zowel de regimentscommandant als het kazernecommando.

Voor de organisatie van deze reünies mocht ik de regimentscommandant een aantal jaren ondersteunen met onder meer het regelen van een aanvullend programma, naast de gebruikelijke koffie met cake en de traditionele rijstmaaltijd. Voor het leveren van materieel, personeel en middelen deed ik nimmer een vergeefs beroep op de School Verbindingsdienst en/of op de eenheden van 101 Verbindingsgroep. De plezierige samenwerking met de actief dienende, nog jonge officieren Albert van Dijk en Fred Koppejan staat mij nog helder voor de geest. De reüniecommissies waar ik bij de organisatie betrokken was

Jaarlijkse bijeenkomst van de regimentscommandant met de besturen van alle reüniecommissies. V.l.n.r. regimentsadjudant Kees Kromhout, regimentscommandant lkol Wim Nuis en adviseur lkol b.d. Rob Rijntalder.

Mauritskazerne, 24 september 1997. Reünie van het L&G peloton van de 1e Div 7-Dec. De voormalige commandant van het L&G peloton, kol b.d. Roel Kuipers (†) ontvangt wapenschildje uit handen van C-106 Vbdbat, lkol ir. Rob ten Eikelder.

Elias Beeckmankazerne, 25 april 1996. Reünie van de Verbindingsafdeling van de toenmalige 1e Div. 7-December. Op de voorgrond kol b.d. W.A. van Tiel (†), toenmalig commandant van het A/B Verbindingspeloton van deze divisie in voormalig Nederlands-Indië.

Bevrijdingsdag, 5 mei Wageningen. Lkol b.d. Rijntalder begroet aan het defilé deelnemende Indiëveteranen van de verbindingsdienst 1e Divisie 7 december in de veteranentent. (foto: privécollectie auteur)

als begeleider en of adviseur waren onder meer de reüniecommissie van de Verbindingsdienst van het Algemeen Hoofdkwartier Batavia, de Verbindingsafdeling van de 1e Divisie 7 December, en de Verbindingsafdelingen van de T-, V- en W-brigade.

In overleg met de regimentscommandant werd eind jaren negentig besloten om een jaarlijkse bijeenkomst met vertegenwoordigers van alle reüniecommissies te organiseren. Als contactpersoon voor diverse reüniecommissies mocht ik in dit overleg optreden als adviseur voor de regimentscommandant. De opzet was om de plannen van de reuniecommissies en het jaarprogramma van het Regiment Verbindingstroepen beter op elkaar te kunnen afstemmen. Ook de informatievoorziening over de geplande activiteiten tijdens de viering van het 125-jarig bestaan van de Verbindingsdienst in 1999 was een vast aandachtspunt tijdens deze jaarlijkse bijeenkomsten. Mijn voorstel om in het jubileumjaar met een detachement Indiëveteranen deel te nemen aan het jaarlijkse defilé op 5 mei in Wageningen werd tijdens de jaarbijeenkomst geaccordeerd. Het lukte de besturen van de diverse reüniecommissie om bijna vijftig veteranen te enthousiasmeren voor deelname aan dit defilé. Later zou blijken dat de deelname van het grote detachement Indiëveteranen van de Verbindingsdienst, voorafgegaan door het speciaal voor het jubileumjaar opgerichte tamboerkorps met haar eerste

publieke optreden, zeer succesvol zou verlopen. Al met al een boeiende periode en waaraan ik ook vele contacten met leden van organisaties en verenigingen uit de veteranenwereld heb overgehouden.

Manifestatie Telematica 2000 (1995)

Door de meer commerciële opzet van Intercom ontstond medio jaren negentig een nauwere relatie met de industrie en het bedrijfsleven. In 1995 werd besloten om met de participerende bedrijven in Intercom, samen met telematieca-organisaties van de krijgsmacht een manifestatie te organiseren. Uitgangspunt hierbij was om de medewerkers van defensie, in het bijzonder het personeel van de Verbindingsdienst, een blik in de toekomst te geven over de snelle technologische ontwikkelingen en de daaruit voortvloeiende praktische toepassingen op het gebied van de telematica. Samen met Ikol Jan de Raadt mocht ik de voorbereiding van de manifestatie op mij nemen en tevens gezamenlijk leiding geven aan het

Herinneringslegpenning Telematica 2000.

door C-VOC ingestelde projectbureau Telematica 2000.
Van dit projectbureau maakten, naast enkele van de allerlaatste dienstplichtigen, ook de aoo'n Piet Konings en Pierre Kisters deel uit. Bij de opbouw van de manifestatie met onder meer een grote expositietent, stroomvoorziening, omroepinstallatie, beveiliging etc. werd steun verleend door een team militairen van de Command Support Group onder leiding van maj Hans Boom (†).

De manifestatie, waaraan naast vele defensie-instellingen ca. 40 gerenommeerde telematica en ict-bedrijven deelnamen vond eind oktober 1995 plaats en strekte zich uit over een periode van zes dagen. Naast een internationale dag, twee dagen ten behoeve van de wapeninformatiedagen Verbindingsdienst en een scholen- en bedrijvendag werd op zaterdag een Open Huis dag gehouden voor het geïnteresseerde publiek. De opening werd tijdens de internationale dag op 24 oktober verricht door de commandant van 1(GE/NL) Corps, Igen (cav) Ruurd Reitsma (†). Naast de in de expositietent ingerichte stands van het bedrijfsleven, waren ook vele buitenopstellingen met recent ingevoerd, of nog op termijn in te voeren materieel opgesteld.
De imposante Oplegger met Werkruimte (OMW), het Vuur-

Simon Stevinkazerne gebouw 82, zomer 1995. De Ikols Jan de Raadt en Rob Rijntalder (b.d.) in overleg voor de dagelijkse briefing van het projectbureau Telematica 2000.

Regimentslegpenning

steun Informatiesysteem (VUIST) met een opgestelde vuurmond M109 van de artillerie, commando- en verbindingsvoertuigen van de Bundeswehr, enkele gevechtsvoertuigen van het Korps Mariniers en een compleet ingerichte brigadecommandopost (13 Mechbrig) maakten deel uit van de buitenopstellingen. Ook de voorlichtingscontainer van het Ministerie van Binnenlandse Zaken met een presentie van het nieuw in te voeren elektronisch waarschuwingsstelsel stond opgesteld in het cluster buitenopstellingen. Dit systeem diende ter

Ede, 24 oktober 1995. Chinese militair attaché op bezoek bij de commandopost van 13 Mechbrig. kap Ron Muijlkens geeft toelichting op de procedures en de werkwijze binnen de brigcp.

Ede, 30 oktober 1995. VIP-dag tijdens de manifestatie Telematica 2000. Res. elnt Reina Mekers, destijds accountmanager Overheid bij Philips Crypto B.V. (li) en Ikol Nikki Gillebaard, adjudant van het Militair Huis van H.M. de Koningin en begeleider van dhr. mr. Pieter van Vollenhoven hier voor de stand van NORTEL. (N.B. NORTEL was het toenmalige Canadese telecombedrijf dat in 1995 de order voor de aanleg van het glasvezelnetwerk voor het NAFIN van defensie verwierf. Het bedrijf kwam in 2009 in de problemen en ging uiteindelijk in 2011 failliet.

vervanging van het verouderde sirenenetwerk van de in de jaren tachtig opgeheven organisatie Bescherming Bevolking (BB)

Voor het houden van een aantal lezingen en presentaties was de sloop van het al geruime tijd buiten gebruik zijnde keuken/eetzaalgebouw (geb. 71) in de Simon Stevinkazene uitgesteld tot na de manifestatie.

In eigen beheer werden door het projectbureau, onder leiding van aoo Piet Konings, een drietal ruimten omgetoverd tot bijna professionele presentatieruimten. Na afloop van de sluitingsdag op maandag 30 oktober (VIP-dag) werd door regimentscommandant, kol J.L. Willems, aan mij de Regimentslegpenning uitgereikt als waardering voor mijn bijdrage en inzet voor de Telematica 2000 manifestatie.

Wapeninfodagen 1997

Het beleid in de jaren negentig gaf aan dat de respectievelijke wapens en dienstvakken eens per twee jaar wapeninformatiedagen mochten organiseren met (financiële) ondersteuning van de landmachtstaf. De opzet van de Verbindingsdienst was om na de geslaagde Telematica 2000 manifestatie in 1995 voor eenzelfde opzet te kiezen voor de wapeninformatiedagen 1997. Deze gelegenheid deed zich voor omdat in 1997 tevens voorzien was om de landelijke openhuisdag van de KL in Ede te organiseren. Mij werd verzocht om samen met Ikol Jan de Raadt weer het initiatief te nemen in de opzet en voorbereiding van deze wapeninformatiedagen nieuwe stijl.

Omdat kort na afloop van de telematicamanifestatie in 1995 het keuken/eetzaalcomplex in de Simon Stevinkazerne werd afgebroken was in de deze kazerne geen geschikte presentatieruimte meer beschikbaar en werd daarom uitgeweken naar de Mauritskazerne.

Samen met tentenverhuurbedrijf De Weerd uit Voorst werd een evenementenhal geprojecteerd op het beschikbare terrein bij de gebouwen 41 en 42 in de Mauritskazerne. Tijdens de voorbereidingen en al kort voor de geplande data van de wapeninformatiedagen bleek dat de landmachtstaf de organisatie van het Open Huis KL annuleerde. Dientengevolge kwam ook het budget voor de tent met bijhorende voorzieningen niet ter beschikking. De annulering van het Open Huis noopte aanvankelijk ook tot het besluit om de wapeninformatiedagen te annuleren. Het Wapenberaad van de Verbindingsdienst verzocht echter om te bezien of de wapeninformatiedagen in een afgeslankte vorm in bestaande infrastructuur alsnog op een later tijdstip in het jaar konden worden georganiseerd.

Na ampel overleg bleek dat in oktober 1997 het bioscoopcomplex in Garderen beschikbaar kon worden gesteld voor de organisatie van wapeninformatiedagen.
In hoog tempo werd door het samengestelde projectbureau Wapeninformatiedagen 1997 een attractief programma samengesteld en werd een beperkt aantal bedrijven gecontracteerd om te participeren in de kleinschalige opzet van deze informatiedagen. Naast de Ikol's De Raadt en Rijntalder participeerden de toenmalige adjudanten Ab Hoogstrate en Harry Hesseling onder meer in het projectbureau.

Garderen, 15 oktober 1997. De toehoorders bij de lezingencyclus tijdens de Wapeninformatiedagen 1997.

Garderen, oktober 1997. Bedrijfstand van firma SurCom International B.V., trouwe partner van het Regiment Verbindingstroepen en de VOV/Intercom. Op de foto v.l.n.r.: aoo Willem Onstein, lid projectteam Wapeninfodagen 1997, mevr. De Swart, dhr. Martin de Swart en dhr. Willem Haverkamp.

De presentatie van de Toekomstvisie Verbindingsdienst (De Verbindingsdienst in het informatietijdperk) door wapenoudste, kol J.L.Willems, was een hoofditem van deze wapeninformatiedagen. Daarnaast waren er een drietal presentaties over actuele onderwerpen in het programma opgenomen.
De aspecten van de Midlive Upgrade Zodiac werden toegelicht door maj (art) ir. A.P. Poot van de DMKL, terwijl Ikol (KLu) P. Doornbos de achtergronden van de oprichting en de

"De presentatie van de Toekomstvisie Verbindingsdienst door wapenoudste, kol J.L. Willems, was een hoofditem van deze wapeninformatiedagen."

organisatiestructuur van de nieuwe Defensie Telematica Organisatie (DTO) belichtte. De tactische communicatie- en de verkenningsmiddelen voor de Rapid Reaction Forces werd uit de doeken gedaan door dhr. Martin de Zwarte, toenmalig directeur van SurCom International B.V. In het bijzonder de ontwikkelingen van de multifunctionele radio en de problemen op het gebied van de interoperabiliteit bij internationale missies kregen aandacht in zijn presentatie.

De opzet en organisatie van de Wapeninformatiedagen 1997 was wederom een boeiende en interessante, maar ook arbeidintensieve periode in mijn postactieve bestaan. De enige verschillen met mijn werkzaamheden in mijn actieve diensttijd betroffen het dragen van burgerkleding en het ontbreken op de loonlijst van defensie. Maar dat laatste neemt niet weg dat ik deze taak als vrijwilliger ook weer met veel plezier en voldoening heb mogen uitvoeren. De waardering voor de inhoud en organisatie van deze wapeninformatiedagen in een relatief kort tijdsbestek, oogstte veel waardering bij de deelnemers en de leiding van de Verbindingsdienst.
De Telematicamanifestatie in 1995 en de wapeninformatiedagen 1997 waren tevens een prachtige opmaat naar de ICT-manifestatie in het jubileumjaar 1999.

Jubileumjaar Verbindingsdienst 1999

In 1999 vierde de Verbindingsdienst haar 125-jarig bestaan. In datzelfde jaar werd tevens het 50-jarig bestaan herdacht en gevierd van het zelfstandig Wapen van de Verbindingsdienst. In 1949 werd de Verbindingsdienst, tot dan deel uitmakend van het Wapen van de Genie, een zelfstandig Wapen. Ook de Vereniging van Officieren van de Verbindingsdienst vierde in 1999 met haar 45-jarig bestaan een jubileum.

In de onder leiding van de regimentscommandant opgerichte projectorganisatie mocht ik een substantiële rol vervullen bij de uitwerking en organisatie van de diverse onderdelen van het

's Gravenhage, 18 februari 1999. Mr. Pieter van Vollenhoven, lid van het Comité van Aanbeveling ontvangt het eerste exemplaar van het jubileumboek Van Telegraaf tot Satelliet, 125 jaar telecommunicatie in de Koninklijke Landacht.

programma voor de viering van het jubileum. Zo was ik nauw betrokken bij de samenstelling van het in het jubileumjaar uitgegeven boekwerk 'Van Telegraaf tot Satelliet'. Samen met Ikol b.d. W. Jung (†) mocht ik optreden als gesprekspartner van de historici van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH), toen nog Sectie Militaire Geschiedenis (SMG) geheten. Tevens mocht ik de auteurs van het jubileumboek, Jan Hoffenaar, Herman Roozenbeek en Martin Elands begeleiden bij bezoeken aan diverse objecten van de Verbindingsdienst in de Nationale Sector. Ook bij diverse andere programmaonderdelen mocht ik mijn steentje bijdragen, zoals bij de opzet van een expositie over de Verbindingsdienst en een uitgebreide militaire deelname aan de traditionele Heideweekoptocht in Ede. Mijn belangrijkste rol betrof echter de inzet voor de ict-manifestatie KL ICT 1999, een evenement dat integraal deel uitmaakte van het jubileumprogramma.

Manifestatie KL ICT 1999

Als laatste programmaonderdeel van het jubileumjaar vond van 7 t/m 9 december de KL ICT manifestatie plaats in de Genm Kootkazerne in Garderen.

Ede, 21 augustus 1999. Militaire deelname aan de jaarlijkse Heideweekoptocht. Op de foto de paradecommandant, maj Ben Aalberse met chauffeur, indiëveteraan Arie Roeleveld (†), vergezeld van zijn trouwe viervoeter Binky.

Ede, 21 augustus 1999. Opening van de expositie ter gelegenheid van het 125 jarig jubileum van de Verbindingsdienst in het centrum van Ede.
Op de foto v.l.n.r. heidekoningin mevr. Willy Kruidhof - van Polen, heideprinses mevr. Netty Tijsseling, Ikol b.d. Rob Rijntalder, regimentscommandant Ikol Wim Nuis, regimentsadjudant Kees Kromhout en maj Gerard Gijsbertsen.

Impresie van de expositiehal Garderen, december 1999.

Garderen, 9 december 1999; Optreden van het Historisch Tamboerkorps Verbindingsdienst tijdens de slotdag van de KL ICT manifestatie in de Genm Kootkazerne.

De opzet was naar analogie van de in 1995 gehouden Telematica 2000-manifestatie in Ede. De omvang en deelname van het bedrijfsleven was nog grootschaliger dan in 1995. Samen met de collega's lkol b.d. Henk van Hattem (†) en lkol b.d. Jan de Raadt mocht ik leiding geven aan de opzet, voorbereidingen en uitvoering van deze voor de Verbindingsdienst en de KL unieke manifestatie.

De organisatie van de groots opgezette manifestatie werd gecoördineerd vanuit een stuurgroep waarin onder meer de Directie Materieel Koninklijke Landmacht (DMKL), het Dienstencentrum Automatisering Koninklijke Landmacht (DCAKL) en het Nationaal Commando (NatCo) participeerden.
De deelname van het bedrijfsleven werd gecoördineerd door dhr. John J. Akkerman van Green Paper Association, toen nog Naber Media Exploitatie (NME) geheten. De grote expositiehal met een vloeroppervlak van ca. 5000 m², werd conform het raamcontract van de Landmacht geleverd door Van de Weerd tentenverhuur uit Voorst.

Het projectbureau verrichtte haar werkzaamheden gedurende de eerste maanden vanuit de locatie van het Verbindingsdienst Opleidingscentrum in Ede, om enkele weken voor de aanvang van de opbouw te verhuizen naar een beschikbare accommodatie in de Generaal-majoor Kootkazerne.

Al met al was 1999 een zeer bijzonder jaar voor de Verbindingsdienst met vele geslaagde evenementen in het kader van de viering van het 125-jarige jubileum.
Met veel plezier en enthousiasme mocht ik een substantiële bijdrage leveren aan de voorbereiding en uitvoering van vele aspecten van de jubileumviering. Met belangstelling zie ik al uit naar het naderende jaar 2024, het jaar waarin de verbindingsdienst zal stilstaan bij het 150 jarig bestaan.

Wordt vervolgd

In het tweede deel van dit artikel in de volgende uitgave van INTERCOM vervolg ik mijn herinneringen. Ik zal dan onder andere ingaan op mijn betrokkenheid bij het Nationaal Comite Herdenking Capitulaties 1945 Wageningen en mijn rol als organisator van het jaarlijkse veteranendefilé.